

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **131401** (13) **U**
(51) МПК (2018.01)
A01G 7/00

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

<p>(21) Номер заявки: u 2018 08234</p> <p>(22) Дата подання заявки: 25.07.2018</p> <p>(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 10.01.2019</p> <p>(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 10.01.2019, Бюл.№ 1</p>	<p>(72) Винахідник(и): Березенко Катерина Сергіївна (UA), Палій Андрій Павлович (UA)</p> <p>(73) Власник(и): Березенко Катерина Сергіївна, вул. Алчевських, 44, каб. 115, м. Харків, 61002 (UA), Палій Андрій Павлович, вул. Шкільна, 11, кв. 15, сел. Куличинці, Харківський р-н, Харківська обл., 62404 (UA)</p>
---	--

(54) СПОСІБ ФІКСАЦІЇ ТА ПІДГОТОВКА ДО ВИГОТОВЛЕННЯ ПОСТІЙНИХ МІКРОПРЕПАРАТІВ МОЛОДИХ ОРГАНІВ РОСЛИН

(57) Реферат:

Спосіб фіксації та підготовка до виготовлення постійних мікропрепаратів молодих органів рослин включає стадії фіксації рослинних тканин, зневоднення їх в апротонних розчинниках, заливки у парафінові блоки. Об'єкт занурюють у фіксуючу рідину, при цьому скорочують час зневоднення об'єктів в етанолі, суміші етанолу з бутанолом, бутанолі, суміші бутанолу з ксилолом, чистому ксилолі, заливвають об'єкт 80 % етанолом, зневоднюють його та заливвають у парафінові блоки, використовуючи металеві кутники.

UA 131401 U

Дана корисна модель належить до ботаніки і може бути використана для виготовлення анатомічних мікропрепаратів пагонів рослин, які потім можуть вивчатися під світловим мікроскопом для наукових досліджень та на лабораторних заняттях з анатомії рослин у школах, технікумах та вищих навчальних закладах.

5 Відомими аналогами даної методики фіксації тканин та органів живих організмів, виготовлення постійних мікропрепаратів з тваринних тканин є Лилли Р. Патогистологическая техника и практическая гистохимия. - М.: Мир, 1969. - 625 с, Буданцев А.Ю. Основы гистохимии: Учебное пособие (компьютерный вариант). - Пушино: Пушинский гос. ун-т, 2008.

10 Найближчий аналог способу виготовлення постійних мікропрепаратів з рослинних тканин, який було взято за основу, також описано у літературі (Паушева З.П. Практикум по цитологии растений. - М.: Колос, 1980. - 304 с; Прозина М.Н. Ботаническая микротехника. - М.: Высш. Школа, 1960. - 205 с). Ці методики вимагають витрат великої кількості робочого часу, реактивів та електричної енергії. Наша методика дозволяє скоротити час роботи над деякими операціями до 10-15 хвилин замість кількох годин. Метод надає можливість використовувати меншу кількість реактивів для об'єктів невеликого розміру (5-10 мл), що є більш раціональним, замість

15 попередньо запропонованих методів перекладання об'єкту з розчину у розчин. Це може призвести до швидкого забруднення реактивів у великій кількості, що погіршує результат, та є великий ризик втрати об'єкту, розміри якого можуть становити менше 5 мм завдовжки. У методі використовуються реагенти, які є найбільш доступними для придбання у спеціалізованих магазинах. Таким чином, опанування цієї методики є можливим не лише для науковців, що

20 займаються вивчення анатомії та морфології рослин, але й навіть для студентів під час проведення різноманітних лабораторних занять як з дисциплін ботанічного циклу, так і на заняттях з основ мікроскопічної техніки.

25 Технічна задача. Фіксація та підготовка для подальшого виготовлення постійних мікропрепаратів органів та тканин рослин.

Поставлена задача вирішується тим, що включає стадії фіксації рослинних тканин, зневоднення їх в апротонних розчинниках, заливки у парафінові блоки, згідно з корисною моделлю, об'єкт занурюють у фіксуєчу рідину, при цьому скорочують час зневоднення об'єктів в етанолі, суміші етанолу з бутанолом, бутанолі, суміші бутанолу з ксилолом, чистому ксилолі,

30 заливають об'єкт 80 % етанолом, зневоднюють його та заливають у парафінові блоки, використовуючи металеві кутники.

Методика виготовлення.

Виготовлення постійного препарату починається з етапу фіксації об'єкту. Беруть виключно ту частину рослини, яка вивчається, при цьому необхідно видалити, що будуть заважати. Об'єкт

35 занурюють у фіксуєчу рідину - оцтовий алкоголь, який виготовляють безпосередньо перед фіксацією матеріалу. До фіксуєчої рідини входить: розчин етанолу 96 % - 3 частини, льодяна оцтова кислота - 1 частина. Для фіксації невеликих об'єктів (до 2 см завдовжки) пропонується використовувати медичний флакон з-під антибіотиків (10 мл), необхідно 3 мл етанолу та 1 мл кислоти. При цьому кількість реагентів для розчину зручно вимірювати за допомогою

40 одноразового шприца для ін'єкцій. Час витримки об'єкту розмірами до 2 см довжиною та до 3 мм у діаметрі (за обов'язкових умов, що це молоді тканини) складає 2 години. Фіксуєчу речовину зливають та замінюють на 96 % розчин етанолу, у якому об'єкт залишають на 30 хвилин у 96 % двічі. Якщо виготовлення постійного препарату відкладається на деякий час, то об'єкт необхідно залити 80 % етанолом, флакон закрити кришкою, зберігати у холодильній

45 камері за температури 3-6 °С. Термін зберігання за таких умов може становити до двох років.

Другим етапом підготовки до виготовлення постійного мікропрепарату є зневоднення об'єкту або провідка. Для цього використовують методику проведення крізь спирти та інші апротонні розчинники. Якщо об'єкт зберігався деякий час, необхідно замінити розчин 80 % етанолу на 96 %, витримуючи двічі по 15 хвилин. До етанолу, що міститься у пляшечці додають рівний

50 об'єм бутанолу (витримка об'єкту у розчині складає 15 хвилин). Суміш зливають та замінюють чистим бутанолом двічі по 15 хвилин. До останньої порції бутанолу додають рівну частину ксилолу та витримують 15 хвилин. Суміш зливають, а об'єкт двічі заливають чистим ксилолом на 20 хвилин для великих та більш грубих частин рослин, та до 5 хвилин для маленьких об'єктів, що утворені молодими тканинами. Після цієї операції об'єкт стає прозорим та крихким,

55 тому працювати з ним треба дуже обережно. До останньої порції ксилолу додати попередньо підготовлену перед цим суміш парафіну із бджолиним воском (Лилли Р. Патогистологическая техника и практическая гистохимия. - М.: Мир, 1969. - С. 68-72), розігріту до температури 65-70 °С, і поставити до термостату на 30 хвилин за температури 55-60 °С. Обережно, намагаючись не втратити об'єкта замінюють розплавленою сумішшю парафіну із воском двічі,

60 спочатку на 1 годину, а потім на 2 години, залишаючи у термостаті за температури 65-70 °С.

Третім етапом виготовлення мікропрепаратів є заливка у парафінові блоки, які виготовляють шляхом заливки парафіну у кутники з неіржавіючого металу (розміри кутників: довгий бік - 10 см, короткий бік - 3 см, висота - 2 см). Кутники викладають на кришку чашки Петрі, таким чином, щоб міг утворитися прямокутник необхідного розміру, щільно притискають до скляної поверхні, та на 1/3 заливають розігріту до 70 °С суміш парафіну із воском, викладають за допомогою розігрітого пінцету та препарувальної голки підготовлений об'єкт, таким чином, щоби була можливість виготовити зрізи у необхідній площині, доливають розплавлений парафін до верхньої частини кутника. Чашку Петрі із кутником викладають у ємність із холодною водою (t~15-18 °С). Для процесу заливки у блоки необхідно щоб температура повітря у приміщенні становила не менш 23 °С.

Парафінові блоки, що містять зафіксовані об'єкти, маркують та зберігають за температури не вище 30 °С будь який час, а бо одразу починають підготовку до виготовлення зрізів за допомогою мікротому.

15 ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Спосіб фіксації та підготовка до виготовлення постійних мікропрепаратів молодих органів рослин, що включає стадії фіксації рослинних тканин, зневоднення їх в апротонних розчинниках, заливки у парафінові блоки, який **відрізняється** тим, що об'єкт занурюють у фіксуючу рідину, при цьому скорочують час зневоднення об'єктів в етанолі, суміші етанолу з бутанолом, бутанолі, суміші бутанолу з ксилолом, чистому ксилолі, заливають об'єкт 80 % етанолом, зневоднюють його та заливають у парафінові блоки, використовуючи металеві кутники.

Комп'ютерна верстка А. Крулевський

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601